

ORSZÁGOS RENDŐRFŐKAPITÁNY

1139 Budapest, Teve u. 4-6.

1903 Budapest, Pf.: 314/15.

Tel: (06-1) 443-5573 Fax: (06-1) 443-5733

BM: 33-104, 33-140 BM Fax: 33-133

E-mail: orfkvezeto@ork.police.hu

Szám: 29000–105/355– /2010. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

H A T Á R O Z A T

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **B. D.** szentendrei lakos által benyújtott panasz tárgyában – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 335/2010. (VI. 16.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panasznak a tisztességes eljáráshoz fűződő jog sérelme tekintetében

helyt adok,

az emberi méltósághoz, valamint személyi szabadsághoz fűződő jog tekintetében

elutasítom,

egyebekben az eljárást – hatáskör hiánya miatt –

megszüntetem.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdése a) pontjára és (2) bekezdésére, valamint 109. §-ának (3) bekezdésére – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságra – a Fővárosi Bíróságnak címezve – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Bírósághoz, a 1027 Budapest II. kerület Csalogány u. 47-49. címre közvetlenül is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326.§ (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Jogi képviselő
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapesti Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos képviselőjében eljáró ügyvéd – a BRFK Szervezett Bűnözés Elleni Főosztályának 2009. augusztus 27-én címzett beadványában – előadta, hogy ügyfeleivel (a panaszos és két társa) szemben 2009. augusztus 19-én éjjel a BRFK Kábítószer-bűnözés Elleni Osztálya rendőri intézkedést foganatosított.

A panaszos és társai szentendrei étteremben tartózkodtak, mikor nagy számú (15-20) rendőr jelent meg, akik őket „a földre kényszerítették, kezeiket hátrabilincseltek, őket megmotozták és leszorító fogást alkalmazva, illetve hátukra térdelve körülbelül 15-20 percen keresztül hasonfekve, leszorítva tartották őket”. A fenti címen házkutatást is tartottak, melynek során két gépjármű átvizsgálására is sor került. Az esetről fényképek és videofelvétel is készült.

Az akciót vezető parancsnok az intézkedés-sorozat után közölte a panaszossal: az intézkedést az indokolta, hogy a gyanú szerint a gépjárműveken nagy mennyiségű kábítószer érkezett az országba, a kábítószert azonban az akció során nem találták meg.

A jogi képviselő beadványában a következőket panaszolja:

- az intézkedést nem előzte meg annak megjelölése, valamint céljának közlése,
- a kényszerítő eszköz alkalmazása előtt elmaradt az arra történő figyelmeztetés,
- elmulasztották közölni a házkutatást elrendelő határozatot,
- a kényszerítő intézkedéseket túlzottak és aránytalanok voltak (hason fektetés, bilincselés),
- az intézkedés során személyi sérülés, valamint a két, átvizsgált gépjárműben anyagi kár keletkezett,
- ezen kívül sérelmezi a rendőröknek az intézkedés során tanúsított „felháborítóan flegma, fölényeskedő magatartását”.

A jogi képviselő fenti beadványában kérte azt is, hogy panaszát a Független Rendészeti Panasztestület vizsgálata után az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

Mivel a BRFK Szervezett bűnözés Elleni Főosztálya a panaszt a Panasztestület részére nem továbbította, a Panasztestület részéről 2010. februárjáig a panasz kivizsgálása elmaradt. A panaszos képviselője ekkor telefonon érdeklődött az ügy állásáról, majd 2010. február 5-én Panasztestülethez juttatott el újabb beadványt, melyben előző panaszát fenntartja, annak kivizsgálását kéri, és kiegészíti azzal, hogy panasszal él a BRFK Szervezet Bűnözés Elleni Főosztályával szemben intézkedés elmulasztása (eredeti panaszának továbbítása) miatt.

II.

A Panasztestület a panaszt 335/2010. (VI. 16.) sz. állásfoglalásával elbírálta, és megállapította, hogy az ügyben alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor. A Panasztestület állásfoglalása szerint a panasz továbbításának elmaradása miatt sérült a panaszos panaszjoghoz és tisztességes eljáráshoz fűződő joga. A bilincselés miatt sérült a panaszos emberi méltósághoz és személyes szabadsághoz való joga, „nem tudott azonban a Testület megállapítani a bilincselés, illetve a testi kényszer végrehajtásának módja”, az

intézkedés során az egyik panaszos ruhájában illetve karkötőjében okozott kár, „és az előzetes figyelmeztetés tekintetében alapjogsérelmet megállapítani”.

III.

Az eljárás során, a rendelkezésre álló adatok alapján megállapítottam, hogy a panaszos jogi képviselője által előadott rendőri intézkedés-sorozat foganatosítására a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 282/A. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő jelentős mennyiségre elkövetett visszaélés kábítószerrel büntette elkövetésének alapos gyanúja miatt folyamatban lévő büntetőeljárás keretein belül került sor. A nyomozást folytató szervhez bejelentés érkezett, miszerint 2009. augusztus 19-én Szentendrén, egy étterem mellé a bejelentő által megadott rendszámú gépjárművekben nagyobb mennyiségű kábítószer érkezik. A nyomozó hatóság a bejelentés miatt foganatosította a panaszolt intézkedés-sorozatot, azonban az eredménytelen maradt.

Az eljárás során megállapítottam azt is, hogy a BRFK szervezett Bűnözés Elleni Főosztálya a jogi képviselő panaszát a Panasztestület helyett a Fővárosi Főügyészséghez továbbította.

A Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) II. rész, IX. fejezet IV. cím (*Jogorvoslat a nyomozás során*) 196. § (1) bekezdése szerint „*akit az ügyész vagy a nyomozó hatóság intézkedése vagy intézkedésének elmulasztása érint, az a tudomásszerzéstől számított nyolc napon belül panasszal élhet.*” Mivel a sérelmezett intézkedéseket folyamatban lévő büntetőeljárás során foganatosították, ezért azokkal szemben a Be. szerinti jogorvoslatnak van helye. Nem változtat ezen a tényen az sem, hogy az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján az, „*akinek [...] a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása [...] alapvető jogát sértette*”, választása szerint a Panasztestülethez is fordulhat panaszának elbírálása céljából.

A büntetőeljárásnak ugyanis alapvető garanciális eleme, hogy az azzal kapcsolatban előterjesztett panaszokat a nyomozást felügyelő szerv bírálja el. Jelen esetben ezt a Fővárosi Főügyészség megtette. Megítélésem szerint az országos rendőrfőkapitány ilyen panaszt nem vizsgálhatja illetőleg nem bírálhatja el, akkor sem, ha az arra illetékes ügyészség ezt még nem tette volna meg. Különösen így van ez azért is, mert az a Ket. 19. § (4) bekezdésében megfogalmazott hatáskör elvonásának tilalmába ütközne („*a hatóságtól a hatáskörébe tartozó ügy nem vonható el*”). A jogalkotó azzal, hogy a folyamatban lévő büntetőügyekkel kapcsolatban a Be. megfelelő fejezetében önálló jogorvoslati utat biztosít, azt kívánja garantálni, hogy az ilyen panaszokkal kapcsolatos eljárást valóban az arra illetékes szerv folytassa le. A fentiek alapján a panasznak a Szentendrén, 2010. augusztus 19-én folytatott rendőri intézkedés-sorozatot sérelmező részét –hatáskör hiánya miatt – érdemben nem vizsgáltam.

Ugyanígy nem vizsgáltam a (...) Kft. (cg.: /.../, székhely: 2000 Szentendre /.../) nevében előterjesztett panaszt sem, mert a jogi személlyel szemben nem történt olyan rendőri intézkedés, amely jogszerűségének megítélése jelen eljárás tárgya lehetne (bilincselés). A jogi személlyel kapcsolatos panasz elbírálására a fent leírtak alapján az ügyészség jogosult.

IV.

Vizsgálat tárgyát képezte azonban jelen eljárás során az intézkedés-sorozat kezdetén fogatosított bilincshasználata, mert ennek elbírálására kizárólag az Rtv. 92.§-a szerinti panasz eljárásban van lehetőség. A Panasztestület álláspontjától eltérően a bilincs használata tekintetében nem valósult meg az emberi méltósághoz és személyes szabadsághoz fűződő jog sérelme. A bilincs használatára a sérelmezett intézkedések során 23:20 órától 23:35 óráig került sor, ezt követően a kényszerítő eszköz használata a panaszossal, valamint társaival szemben is megszűnt. (BRFK Hivatalának tájékoztatása, 01000–105–314/3/2009.RP)

Ez a 15 perces időintervallum – figyelemmel a felmerült bűncselekmény súlyára, az eset összes körülményére, valamint a jelen lévők esetleges szökésének vagy támadásának veszélyére is – semmiképpen sem eltúlzott, indokolatlanul hosszú vagy alapjogsértő. A fentiekben túlmenően megjegyzem azt is, hogy az Rtv. indokolása szerint a bilincs a szökés és a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz, melynek alkalmazása akár előzetes ellenállás tanúsítása nélkül is szóba jöhet: „(...) alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer folyamánként is szóba jöhet. Az alkalmazás törvényi feltétele azonban, hogy kizárólag személyi szabadság korlátozásával járó rendőri intézkedés keretében [...] alkalmazható.”

V.

Vizsgálatom során megállapítottam, hogy kétségtelen tény az, hogy sérült a panaszosnak a tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga, mivel panaszát az intézkedést fogatosító szerv vezetője az abban foglalt egyértelmű kérés ellenére sem továbbította a Panasztestülethez. Az alapjogsérelem még abban az esetben is megállapítható, ha a panasz elbírálására egyébként a Be. rendelkezése alapján a Fővárosi Főügyészség volt jogosult. A jogi képviselő 2010. február 5-én kelt beadványa ezen pontjában megfogalmazott panasznak tehát helyt adok.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 19. §-a, a 100.§ (1) bekezdés a) pontja valamint a (2) bekezdése, a 109. § (1) és (3) bekezdése;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. és 93/A §§-a,
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 282/A. §,
- a Büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 196. § (1) bekezdése.

Budapest, 2010. július „ „

**Dr. Hatala József r. altábornagy
országos rendőrfőkapitány**